Journal of Education Rajabhat Maha Sarakham University
Vol. 23 No. 2 (May - August 2026) Article ID: e289482

บทความวิจัย / Research Article

การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

The Development of Flipped Classroom Learning Activities on Law and Life among Grade 10 Students

ภณเอกภพ ไม้กลาง[1], และปิยลักษณ์ โพธิวรรณ์[2]
Phonaekkaphob Maiklang[1], and Piyaluk Potiwan[2]

Received: October 22, 2025 | Revised: March 6, 2026 | Accepted: April 12, 2026 | Online: August 30, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ 3) ศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน 4) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 เป็นกลุ่มทดลอง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 เป็นกลุ่มควบคุม โรงเรียนศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ 1) แผนการจัดการเรียนรู้จำนวน 10 แผน 2) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 3) แบบวัดระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบ t-test แบบ Independent

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.55/81.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด 2) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 79.01 ของคะแนนเต็ม อยู่ในระดับดีเยี่ยม 4) นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน, คุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้

[1] หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม 44000.
M.Ed. (Social Studies), Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Mahasarakham 44000, Thailand.
[2] สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, มหาสารคาม 44000.
Program in Social Studies, Faculty of Education, Rajabhat Maha Sarakham University, Mahasarakham 44000, Thailand.
Corresponding author; e-Mail: phonaek.mai@chk.ac.th[1]

Abstract

The purposes of this research were to: 1) develop flipped classroom learning activities on Law and Life for Grade 10 students with an efficiency level of 80/80; 2) compare the learning achievement of students who participated in the flipped classroom learning activities with that of students who received traditional instruction; 3) examine the level of the desirable characteristic of being eager to learn among students who participated in the flipped classroom learning activities; and 4) investigate students' satisfaction with the flipped classroom learning activities. The sample consisted of Grade 10/3 students, who served as the experimental group, and Grade 10/5 students, who served as the control group, at Srimahaphot School, Si Maha Phot District, Prachin Buri Province. The research instruments included: 1) 10 lesson plans; 2) a learning achievement test; 3) a scale measuring the desirable characteristic of being eager to learn; and 4) a satisfaction questionnaire. The data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and an independent-samples t-test.

The results revealed that: 1) the flipped classroom learning activities on Law and Life for Grade 10 students achieved an efficiency level of 86.55/81.05, which met the specified criterion; 2) students who participated in the flipped classroom learning activities had significantly higher learning achievement than students who received traditional instruction at the .05 level of statistical significance; 3) students who participated in the flipped classroom learning activities obtained an average score equivalent to 79.01% of the total score on the desirable characteristic of being eager to learn, which was at the excellent level; and 4) the students' overall satisfaction with the flipped classroom learning activities was at a high level.

Keywords: Flipped classroom learning activities, learning achievement, desirable characteristic of being eager to learn

บทนำ

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลอื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุขในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553) การจัดการศึกษาในปัจจุบันจเป็นต้องต้องปรับเปลี่ยนให้ตอบสนองกับทิศทางการผลิตและการพัฒนากำลังคนดังกล่าว โดยมุ่งเน้นการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 เพื่อให้ได้ทั้งความรู้และทักษะที่จำเป็นต้องใช้ในการดำรงชีวิต การประกอบอาชีพ และการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศท่ามกลางกระแสแห่งการเปลี่ยนแปลงทักษะสำคัญจำเป็นในโลกศตวรรษที่ 21 ประกอบด้วยทักษะที่เรียกตามคำย่อว่า 3Rs+8Cs (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553)

เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สำคัญคือ จะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ ค่านิยมร่วม และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 บุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ได้แก่ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยผู้เรียนรู้ต้องเป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรือสัมมาอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม(กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) นอกจากนี้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะ

อันพึงประสงค์ของผู้เรียนประการหนึ่งที่ว่าผู้เรียนต้องมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้เป็นคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียนรู้และเข้าร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม บันทึกความรู้วิเคราะห์สรุปเป็นองค์ความรู้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ถ่ายทอดเผยแพร่และนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) การใฝ่เรียนรู้ จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการดำรงอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้ เยาวชนต้องได้รับการฝึกฝนให้มีความกระตือรือร้นที่จะพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รักที่จะเรียนรู้สิ่งใหม่โดยไม่ยึดติดอยู่แค่การเรียนเพื่อเกรด หรือเพื่อสอบเข้ามหาวิทยาลัยเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้เพื่อมุ่งพัฒนาตนเอง โดยมีครูและครอบครัวเป็นหลักสำคัญในการเป็นแบบอย่างที่ดี และช่วยฝึกฝนอบรมให้เยาวชนมีความใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ (ศรัณย์พร ยินดีสุข, 2560)

เนื่องจากผลการสอบ O-NET ของโรงเรียนศรีมหาโพธิ ในปีการศึกษา 2563-2565 พบว่า ปีการศึกษา 2563 ได้คะแนนเฉลี่ย 33.80 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 35.93 คะแนน ปีการศึกษา 2564 ได้คะแนนเฉลี่ย 35.14 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 36.87 คะแนน และปีการศึกษา 2565 ได้คะแนนเฉลี่ย 32.71 คะแนน คะแนนเฉลี่ยระดับประเทศอยู่ที่ 33.00 คะแนน (สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ, 2566) สะท้อนให้เห็นว่านักเรียนโรงเรียนศรีมหาโพธิมีผลการสอบรายวิชาสังคมศึกษาอยู่ในเกณฑ์ต่ำ นอกจากนี้ผลการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาของ กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โรงเรียนศรีมหาโพธิ ตั้งแต่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2565 ที่มีผลการเรียนเฉลี่ยร้อยละ 65.09 (รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2565 โรงเรียนศรีมหาโพธิ, 2566) ซึ่งไม่เป็นไปตามค่าเป้าหมายของสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนักเรียนส่วนใหญ่ขาดทักษะการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ขาดความใฝ่เรียนรู้ ความกระตือรือร้นในการเรียนไม่แสวงหาความรู้ด้วยตนเองส่งผลทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนมีผลการเรียนต่ำ และไม่บรรลุเป้าหมายที่โรงเรียนกำหนดไว้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (ปวริศร์ วงศ์สุวรรณ, 2564)

การจัดการเรียนการสอนที่จะช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนนั้นเกิดความกระตือรือร้นและสนใจแสวงหาความรู้ที่มีประโยชน์ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน และสามารถพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ได้ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง การเรียนรู้มีบทบาทในการตั้งประเด็นคำถามผ่านการทำกิจกรรมหรืองานที่ได้รับมอบหมาย ได้ลงมือปฏิบัติ (active learning) ทำให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการคิดอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นการเรียนเนื้อหาวิชาความรู้ที่บ้าน และทำการบ้านที่โรงเรียน หรือรับการถ่ายทอดวิชาความรู้ที่บ้าน แล้วมาสร้างความรู้ต่อยอดจากวิชาที่รับถ่ายทอดมาให้เป็นความรู้ที่สอดคล้องกับชีวิต ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพลัง (วิจารณ์ พานิช, 2556) มีความยืดหยุ่นในการจัดการเรียนรู้โดยผู้เรียนสามารถเรียนล่วงหน้าหรือย้อนหลังได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการที่เน้นการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายและเหมาะสมกับศักยภาพของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นการสรรสร้างความรู้ด้วยตัวเองของผู้เรียนเอง ความรู้และความสามารถทางการเรียน (ability to learn) เป็นวิธีการใช้ห้องเรียนให้เกิดคุณค่าแก่ผู้เรียน โดยใช้ฝึกประยุกต์ความรู้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ก่อให้เกิดกระบวนการสร้างองค์ความรู้ที่เรียกว่าการเรียนแบบรอบรู้หรือการเรียนให้รู้จริง (Mastery Learning) ซึ่งเป็นการเรียนที่ช่วยเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพิ่มความร่วมมือระหว่างผู้เรียน เพิ่มความมั่นใจในตนเองของผู้เรียน และช่วยให้โอกาสแก่ผู้เรียนได้ปรับปรุงแก้ไขตนเองในการเรียนรู้ให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (สุรศักดิ์ ปาเฮ, 2556)

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เพื่อพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ในรายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนศรีมหาโพธิ เนื่องจากเป็นการจัดการเรียนรู้ที่มีความทันสมัยและเหมาะสมกับวัยผู้เรียนและช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนมีการใฝ่เรียนรู้อยู่ตลอดเวลา ผู้วิจัยจึงมีแนวคิดที่จะนำรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนด้วยการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มาช่วยพัฒนาส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหานักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

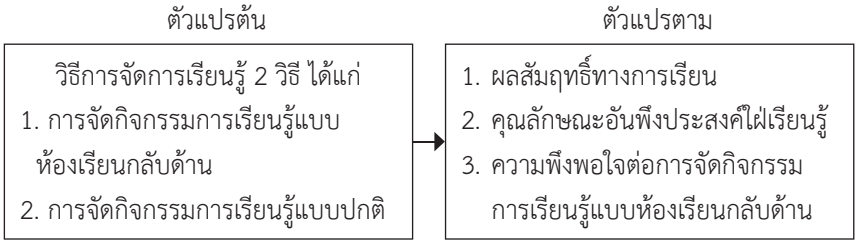
1. เพื่อพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง กฎหมายกับชีวิต นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

3. เพื่อศึกษาระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

4. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียน ศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2567 จำนวน 7 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งหมด 231 คน

กลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/3 เป็นกลุ่มทดลอง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4/5 เป็นกลุ่มควบคุม โรงเรียนศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาปราจีนบุรี นครนายก จำนวนนักเรียนทั้งหมด 78 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) โดยวิธีการจับสลาก จากห้องเรียนที่มีผลสัมบูรณ์ทางการเรียนและพื้นฐานความรู้ที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากทางโรงเรียนมีการจัดระบบห้องเรียนแบบกระจายตัวของผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาสังคมศึกษา รหัส ส31101 เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 10 แผน รวมทั้งสิ้น 10 ชั่วโมง โดยผลการประเมินความเหมาะสมของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ระหว่าง 3.60-4.00 มีความเหมาะสมอยู่ที่ระดับมาก

2. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาสังคมศึกษา รหัส ส31101 เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 เป็นแบบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ โดยค่าความยากง่าย (p) มีค่าระหว่าง 0.20-0.80 และค่าอำนาจจำแนก (B) มีค่าระหว่าง 0.21-0.95 และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ โดยวิธี Lovett มีค่าเท่ากับ 0.98

3. แบบวัดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 20 ข้อ โดยค่าอำนาจจำแนก (Item-Total Correlation) มีค่าระหว่าง 0.32-0.72 และค่าความเชื่อมั่น ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient: α) มีความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.89

4. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เป็นแบบวัดมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ตามวิธีของลิเคอร์ท (Likert) จำนวน 10 ข้อ โดยผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าระหว่าง 0.80-1.00

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนศรีมหาโพธิ เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล
2. ปฐมนิเทศนักเรียนให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน
3. ดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับกลุ่มทดลองและสอนแบบปกติกับห้องควบคุมในวิชาสังคมศึกษา หน่วยการเรียนที่ 7 เรื่อง กฎหมายกับชีวิต จำนวน 10 แผนการเรียนรู้ จำนวน 10 ชั่วโมง
4. ให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน ชุดเดียวกับก่อนเรียนทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมจำนวน 30 ข้อ
5. ให้นักเรียนทำแบบสอบถามความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน จำนวน 10 ข้อ

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน วิชาสังคมศึกษา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80 โดยใช้สูตร E_1/E_2
2. วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยใช้สถิติทดสอบที (t-test Independent)
3. วิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้ค่าร้อยละ แล้วเทียบกับเกณฑ์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ดังนี้

ร้อยละ 76-100 หมายถึง ดีเยี่ยม
ร้อยละ 51-75 หมายถึง ดี
ร้อยละ 26-50 หมายถึง ผ่าน
ร้อยละ 0-25 หมายถึง ไม่ผ่าน

4. วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยใช้ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ตามวิธีของลิเคิร์ท (Likert Scale) จากนั้นนำค่าเฉลี่ยไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51-5.00 หมายถึง พึงพอใจมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.51-4.50 หมายถึง พึงพอใจมาก
ค่าเฉลี่ย 2.51-3.50 หมายถึง พึงพอใจปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.51-2.50 หมายถึง พึงพอใจน้อย
ค่าเฉลี่ย 1.00-1.50 หมายถึง พึงพอใจน้อยที่สุด

ผลการวิจัย

1. ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ตามเกณฑ์ 80/80

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4

รายการ	n	คะแนนเต็ม	S.D.	$\bar{X}$	ร้อยละ
ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1)	38	100	6.72	86.55	86.55
ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_2)	38	30	3.05	24.32	81.05
ประสิทธิภาพของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ (E_1/E_2) เท่ากับ 86.55/81.05					

จากตารางที่ 1 พบว่า ประสิทธิภาพของกระบวนการ (E_1) เท่ากับ 86.55 และประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E2) เท่ากับ 81.05 แสดงให้เห็นว่ากิจกรรมการจัดการเรียนรู้ห้องเรียนกลับด้าน เรื่องกฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (E_1/E_2) สูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดไว้

2. ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน กับ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ

การทดสอบ	N	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	Df	t	sig
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	38	30	24.32	3.05	74	8.383	.000*
การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ	38	30	16.58	4.80			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 24.32 คะแนน นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีค่าเฉลี่ยของคะแนนเท่ากับ 16.58 คะแนน โดยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

เลขที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้		ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้
	คะแนน (เต็ม 80 คะแนน)	ร้อยละ	
1	64	80.00	ดีเยี่ยม
2	52	65.00	ดี
3	52	65.00	ดี
4	73	91.25	ดีเยี่ยม
5	59	73.75	ดี
6	56	70.00	ดี
7	52	65.00	ดี
8	52	65.00	ดี
9	72	90.00	ดีเยี่ยม
10	73	91.25	ดีเยี่ยม
11	61	76.25	ดีเยี่ยม
12	73	91.25	ดีเยี่ยม

(ต่อ)

ตารางที่ 3 (ต่อ)

เลขที่	คุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้		ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้
	คะแนน (เต็ม 80 คะแนน)	ร้อยละ	
13	51	63.75	ดี
14	65	81.25	ดีเยี่ยม
15	52	65.00	ดี
16	71	88.75	ดีเยี่ยม
17	63	78.75	ดีเยี่ยม
18	58	72.50	ดี
19	48	60.00	ดี
20	67	83.75	ดีเยี่ยม
21	75	93.75	ดีเยี่ยม
22	75	93.75	ดีเยี่ยม
23	52	65.00	ดี
24	76	95.00	ดีเยี่ยม
25	76	95.00	ดีเยี่ยม
26	63	78.75	ดีเยี่ยม
27	61	76.25	ดีเยี่ยม
28	52	65.00	ดี
29	69	86.25	ดีเยี่ยม
30	71	88.75	ดีเยี่ยม
31	54	67.50	ดี
32	54	67.50	ดี
33	74	92.50	ดีเยี่ยม
34	56	70.00	ดี
35	72	90.00	ดีเยี่ยม
36	67	83.75	ดีเยี่ยม
37	69	86.25	ดีเยี่ยม
38	72	90.00	ดีเยี่ยม
$\bar{X}$	63.21	79.01	ดีเยี่ยม
S.D.	9.08	11.35	-
ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 79.01 (S.D.=11.35) อยู่ในระดับดีเยี่ยม			

จากตารางที่ 3 พบว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้อยู่ในระดับดี จำนวน 23 คน และอยู่ในระดับดีเยี่ยม จำนวน 15 คน นักเรียนมีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านใฝ่เรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 79.01 ของคะแนนเต็ม (S.D=11.35) โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

ข้อที่	รายการ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	นักเรียนมีความสุขและเกิดความสนุกที่ได้ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง	4.34	0.67	มาก
2	นักเรียนรู้สึกสนุกกับการฝึกฝนและพัฒนาเพิ่มพูนความสามารถของตนเอง	4.50	0.60	มาก
3	นักเรียนยินดีที่ได้พัฒนาการเรียนรู้ของตัวเองอย่างต่อเนื่อง	4.66	0.53	มากที่สุด
4	นักเรียนยินดีที่จะพัฒนาความสามารถในการแสวงหาความรู้ของตนเองอยู่เสมอ	4.55	0.65	มากที่สุด
5	การตั้งคำถามในห้องเรียนทำให้กิจกรรมการจัดการเรียนรู้น่าสนใจและนักเรียนรู้สึกชอบ	4.21	0.81	มาก
6	กิจกรรมการเรียนรู้ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนตระหนักถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเอง	4.53	0.60	มากที่สุด
7	นักเรียนยินดีหากมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมาใช้เนื้อหาเรื่องอื่น ๆ	4.37	0.67	มาก
8	นักเรียนสามารถสืบค้นข้อมูลและค้นหาได้อย่างอิสระ	4.66	0.53	มากที่สุด
9	นักเรียนมีความสุขกับกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน	4.53	0.56	มากที่สุด
10	นักเรียนยินดีหากมีการนำรูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมาใช้เนื้อหาเรื่องอื่น ๆ	4.37	0.67	มาก
รวม		4.50	0.44	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่านักเรียนชั้นมัธยมศึกษาศึกษาปีที่ 4 มีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.50, S.D.=0.44) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 6 ข้อ ระดับมาก จำนวน 4 ข้อ ข้อที่นักเรียนมีความพึงพอใจสูงสุด 3 อันดับ ได้แก่ ข้อที่ 7 ($\bar{X}$=4.68, S.D.=0.47) รองลงมาคือ ข้อที่ 3 ($\bar{X}$=4.66, S.D.=0.53) ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเด็นข้อกฎหมายในชีวิตประจำวันได้อย่างลึกซึ้งมากกว่าการเรียนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว และข้อที่ 9 ($\bar{X}$=4.66, S.D.=0.53) ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยสุด คือข้อที่ 5 ($\bar{X}$=4.21, S.D.=0. 81)

อภิปรายผล

1. การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง กฎหมายกับชีวิต ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 ผลการหาประสิทธิภาพ เท่ากับ 86.55/81.05 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะแผนการจัดการเรียนรู้ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีกระบวนการสร้างอย่างเป็นขั้นตอนตามหลักแนวคิดการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ที่มุ่งเน้นการปรับเปลี่ยนบทบาทการเรียนรู้ โดยให้ผู้เรียนสร้างความเข้าใจพื้นฐานผ่านสื่อด้วยตนเองก่อนเข้าชั้นเรียน มีการแบ่งเนื้อหาการจัดการเรียนการรู้ที่เหมาะสม โดยคำนึงความสามารถในการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นหลัก สื่อการสอนที่ใช้ประกอบการเรียนรู้ ผู้เรียนสามารถศึกษาทบทวนเนื้อหาบทเรียนได้ตลอดเวลาตามความสะดวกของตัวนักเรียนเอง ส่งผลให้เกิด

การเรียนรู้แบบกำกับตนเอง (Self-Regulated Learning) นอกจากนี้ การจัดกิจกรรมในห้องเรียนยังสอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองเชิงสังคม (Social Constructivism) ที่เน้นการสร้างองค์ความรู้ผ่านการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น มีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในชั้นเรียนที่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนสามารถแลกเปลี่ยนความรู้ แสดงความคิดเห็นของตนกับเพื่อน ๆ หรือครูผู้สอนได้อย่างอิสระ ช่วยให้ผู้เรียนสามารถวิเคราะห์ประเด็นข้อกฎหมายในชีวิตประจำวันได้อย่างลึกซึ้งมากกว่าการเรียนแบบบรรยายเพียงอย่างเดียว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ มากพูน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) มีประสิทธิภาพเท่ากับ 85.18/84.17 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐสิทธิ์ พรมมีบุตร และคณะ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่องหลักธรรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.30/83.44 สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภิตญดา จันโทศรี และลักขณา สุกใส (2565) ได้ศึกษาการพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาเศรษฐศาสตร์หน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 82.94/81.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไชโย อ่อนสกุล และคณะ (2566) ได้ศึกษาการพัฒนาชุดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง อำนาจอธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ผลการพัฒนาชุดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง อำนาจอธิปไตย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตะพานหิน พบว่า มีประสิทธิภาพโดยรวม (E_1/E_2) เท่ากับ 86.45/83.3

2. ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน มีพื้นฐานมาจากทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง (Constructivist Theory) ที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองตามความถนัดและเต็มตามศักยภาพของตนเอง โดยนักเรียนสามารถเรียนรู้จากสื่อนอกห้องเรียนที่ครูผู้สอนสร้างขึ้นหรือสื่อการเรียนรู้ที่ค้นคว้าด้วยตนเอง นักเรียนสามารถศึกษาทำความเข้าใจจากสื่อการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านสื่อประสมช่วยให้เกิดการเรียนรู้ตามอัตภาพ (Self-paced Learning) ลดความเหลื่อมล้ำทางการเรียนรู้โดยการปรับพื้นฐานความรู้ (Mastery Learning) ให้แก่ผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันก่อนเข้าสู่ชั้นเรียน หากนักเรียนมีประเด็นปัญหาหรือข้อสงสัยสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากนอกชั้นเรียนมาตรวจสอบ ทบทวน เพิ่มเติมความรู้ความเข้าใจกับครูผู้สอนหรือจากเพื่อน ๆ ในห้องเรียนผ่านการแลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็น หรือทำกิจกรรมร่วมกันในชั้นเรียนซึ่งผู้เรียนลงมือทำกิจกรรมนั้นด้วยตนเอง สอดคล้องกับทฤษฎีการสร้างองค์ความรู้เชิงสังคม (Social Constructivism) ที่เน้นการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมและการชี้แนะ (Scaffolding) จากผู้สอนและกลุ่มเพื่อน ซึ่งเปลี่ยนบทบาทของผู้เรียนจากผู้รับสารเป็นผู้ลงมือปฏิบัติ (Active Learning) นักเรียนเกิดการพัฒนาทักษะการคิดขั้นสูงสามารถแก้ไขข้อสงสัยและประยุกต์ใช้ความรู้ได้อย่างลึกซึ้ง ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้แบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Sercan Bursa & Tuba Cengelci Kose (2020) ได้ศึกษาผลของการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและระดับความรับผิดชอบในรายวิชาสังคมศึกษา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยเกี่ยวกับผลของการใช้รูปแบบห้องเรียนกลับด้านต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนรายวิชาสังคมศึกษา หลังจากขั้นตอนการทดลอง 10 สัปดาห์ ค่าเฉลี่ยหลังการทดสอบของกลุ่มทดลองคือ 25.39 ในขณะที่ค่าเฉลี่ยหลัง การทดสอบของกล่มุควบคุมคือ 20.82 ดังนั้นจึงเห็นได้ว่ามีความแตกต่างที่มีนัยสำคัญในทางสถิติ สอดคล้องกับงานวิจัยของ Galip Genç & Zülal Ela Aydın (2023) ได้ศึกษาผลของการประยุกต์ใช้ห้องเรียนแบบกลับด้านร่วมกับเกมต่อความเชื่อและแรงจูงใจทางคณิตศาสตร์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยสรุปได้ว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเมื่อเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Tuğçe Gamze İŞÇİ & Kubilay YAZICI (2023) ได้ศึกษาผลของการใช้รูปแบบการเรียนรู้แบบกลับด้านในรายวิชาสังคมศึกษาต่อความสำเร็จทางวิชาการ ของนักเรียนและทักษะการคิดขั้นสูง ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมผสานวิธีหนึ่งในการวิจัย จากผลการวิจัย

สรุปได้ว่ามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและลำดับที่สูงขึ้นของนักเรียนใน กลุ่มทดลองที่เรียนรายวิชาสังคมศึกษาร่วมกับรูปแบบการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านมี นัยสำคัญทางสถิติและอยู่ในระดับที่สูงกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับนักเรียนในกลุ่มควบคุม

3. ผลการวิเคราะห์ระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน นักเรียนมีระดับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้เฉลี่ยร้อยละ 79.01 ของคะแนนเต็ม โดยรวมอยู่ในระดับดีเยี่ยม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการใช้เทคโนโลยีเป็นสื่อการเรียนรู้ที่นักเรียนสามารถมีส่วนร่วมและทันต่อยุคสมัยของการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่เข้ามามีบทบาทในการจัดการเรียนรู้ทั้งต่อตัวครูผู้สอนและต่อตัวนักเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความเพียรพยายามในการศึกษาและมีความกระตือรือร้นใฝ่เรียนรู้มีความตั้งใจในขั้นนอกชั้นเรียน นักเรียนมีการสรุปเป็นองค์ความรู้ของตนเองและมีการแลกเปลี่ยนความรู้กับครูผู้สอนและเพื่อนในห้องเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ไม่ใช่แค่การดูคลิปวิดีโอ แต่คือการคืนอำนาจการเรียนรู้ให้ผู้เรียน (Learner Agency) ซึ่งนำไปสู่คุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ที่คงทนกับตัวนักเรียนเอง ซึ่งสอดคล้องกับที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554) ได้ระบุไว้ว่า คุณลักษณะใฝ่เรียนรู้เป็นพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความตั้งใจ เพียรพยายามในการเรียน แสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน ผู้เรียนที่เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้จะแสดงออกถึงความตั้งใจ มีความเพียรพยายามในการเรียนและการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ต่าง ๆ รวมทั้งแสวงหาความรู้จากแหล่งเรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกโรงเรียนอย่างสม่ำเสมอ ด้วยการเลือกใช้สื่ออย่างเหมาะสม สามารถวิเคราะห์ สรุปองค์ความรู้ บันทึกความรู้ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถ่ายทอดเผยแพร่ และนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ และสอดคล้องกับ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ที่ระบุว่า เป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติที่สำคัญคือ จะต้องทำให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะ ค่านิยมร่วม และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 บุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน โดยเป็นคุณลักษณะขั้นต่ำตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้แก่ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรมและพลเมืองที่เข้มแข็ง โดยผู้เรียนต้องเป็นผู้มีความเพียรใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะรักษ์และประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิตเพื่อสร้างงานหรืออัมมาอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

4. ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$=4.50, S.D.=0.44) ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านเป็นการเรียนในรูปแบบที่นักเรียนไม่เคยเรียนด้วยวิธีการนี้มาก่อนและมีการบรรยายน้อย เน้นสมรรถนะในด้านต่าง ๆ ซึ่งเป็นการปฏิบัติมากกว่าการนั่งฟังการบรรยาย มีใบกิจกรรม วิดีโอ สื่อต่าง ๆ มีความเหมาะสมชัดเจนเข้าใจง่ายไม่ยากเกินไป สนุกและน่าสนใจกับการจัดลำดับกิจกรรมการเรียนรู้และทำให้นักเรียนได้แลกเปลี่ยนความรู้ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเองจากสื่อการเรียนรู้ที่มีความหลายหลายตามความสนใจของผู้เรียน ผู้เรียนสามารถเริ่มต้นการเรียนรู้ของตนเองตามความพร้อมและความสะดวกใจของตนเอง หากมีข้อสงสัย ไม่เข้าใจ ผู้เรียนยังสามารถย้อนดูสื่อการเรียนรู้ หาคำตอบจากสื่ออื่น ๆ หรือจะนำข้อสงสัยนั้นไปสอบถามเพื่อน ๆ หรือผู้สอนในชั้นเรียนได้ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดอิสระในการเรียนรู้ไม่กดดันตนเองเหมือนการจัดการเรียนรู้แบบเดิม ๆ ที่ผู้เรียนจะต้องเร่งตัวเองให้เกิดความรู้ ความเข้าใจให้ทันคนอื่น ๆ ในชั้นเรียน ซึ่งอาจทำให้การเรียนรู้นั้นไม่มีประสิทธิภาพ ไม่มีความสุขในการเรียน ความพึงพอใจในระดับมากนี้มิได้เกิดจากความแปลกใหม่ของวิธีการเพียงอย่างเดียว แต่เกิดจากการที่รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านได้ตอบสนองต่อธรรมชาติการเรียนรู้ของมนุษย์ ที่ต้องการอิสระในการแสวงหาความรู้ (Autonomy) ความต้องการแสดงความสามารถ (Competence) และการมีส่วนร่วมกับผู้อื่น (Relatedness) ตามหลัก ทฤษฎีการกำหนดตนเอง (Self-Determination Theory) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุไรวรรณ มากพูน (2562) ได้ศึกษาการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐสิทธิ์ พรมมีบุตร และคณะ (2564) ได้ศึกษาการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่องหลักธรรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงาน

วิจัยของ ไชโย อ่อนสกุล และคณะ (2566) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง อำนาจอธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร พบว่า ผลการศึกษาความพึงพอใจในการใช้ชุดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน ของนักเรียนโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ครูผู้สอนควรตรวจสอบความพร้อมของผู้เรียนในด้านอุปกรณ์การเรียนนอกชั้นเรียน เช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน ระบบอินเทอร์เน็ต ทั้งที่บ้านและภายในบริเวณโรงเรียนให้เรียบร้อย ก่อนตัดสินใจดำเนินการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน

2. การจัดการเรียนรู้โดยใช้วิธีการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ควรกำหนดสื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น เว็บไซต์ อีบุ๊ค หนังสือ เป็นต้น

3. หากผลการวิจัยพบว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ หลังจากสิ้นสุดระยะเวลาการทดลองเก็บข้อมูล ผู้วิจัยควรนำนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน ไปใช้จัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยแบบปกติ เพื่อเป็นพัฒนาศักยภาพอย่างรอบด้าน ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เกี่ยวข้องให้แก่กลุ่มควบคุมอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาผลของการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่มีต่อตัวแปรอื่น ๆ เช่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์ความมีวินัย คุณลักษณะอันพึงประสงค์มุ่งมั่นในการทำงาน ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เป็นต้น

2. ควรมีการวิจัยเปรียบเทียบคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้ก่อนและหลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน และเปรียบเทียบกับคุณลักษณะอันพึงประสงค์ใฝ่เรียนรู้หลังการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านกับการจัดการเรียนรู้แบบปกติ

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552-2559*. พริกหวานกราฟฟิค.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แนวทางการพัฒนา การวัดประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). *มาตรฐานการศึกษาชาติ พ.ศ. 2561*. 21 เซ็นจูรี่.

ไชโย อ่อนสกุล, อาลัย จันทร์พาณิชย์, และภาราดร แก้วบุตรดี. (2566). การพัฒนาชุดการเรียนรู้รูปแบบห้องเรียนกลับด้าน เรื่อง อำนาจอธิปไตย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร. *วารสารวิจัยและวิชาการบวรพัฒน์, 1*(3), 1-18.

ณัฐสิทธิ์ พรมมีบุตร, วรเวช ศิริประเสริฐศรี, และทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ. (2564). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านที่ส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหา เรื่องหลักธรรรมทางพระพุทธศาสนา ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. *วารสารสังคมศาสตร์เพื่อการพัฒนาท้องถิ่น มหาวิทยาลัยราชภัฏ*มหาสารคาม, *5*(3), 84-93.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยสำหรับครู* (พิมพ์ครั้งที่ 3). สุวีริยาสาส์น.

ปวริศร์ วงศ์สุวรรณ. (2564). *ผลการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาโดยใช้กลวิธีทำนาย สังเกต อธิบายที่มีต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและความใฝ่รู้ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย* [วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต]. มหาวิยาลัยศิลปากร.

โรงเรียนศรีมหาโพธิ. (2566). *รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาปีการศึกษา 2565*. โรงเรียนศรีมหาโพธิ.

วิจารณ์ พานิช. (2556). *ครูเพื่อศิษย์สร้างห้องเรียนกลับทาง* (พิมพ์ครั้งที่ 2). เอส.อาร์.พริ้นติ้ง แมสโปรดักส์.

ศรัณย์พร ยินดีสุข. (2560). แนวทางการพัฒนาความใฝ่รู้: ทางออกสำหรับการกำรงอยู่ในสังคมแห่งการเรียนรู้. *วารสารครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย*, *45*(1), 335-344.

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2566, 1 ธันวาคม). *สอบถามค่าสถิติพื้นฐานทั่วประเทศ (ทุกระดับ)*. สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ.

สุรศักดิ์ ปาเฮ. (2556). *ห้องเรียนกลับทาง : ห้องเรียนมิติใหม่ในศตวรรษที่ 21*. (2567, 22 กุมภาพันธ์). https://www.mbuisc.ac.th/phd/academic/flipped%20classroom2.pdf

โสภิตญดา จันโทศร, และลักขณา สุกใส. (2565). การพัฒนาการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านวิชาเศรษฐศาสตร์ หน่วยการเรียนรู้เกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, *7*(2), 115-126.

อุไรวรรณ มากพูน. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) เพื่อส่งเสริมความสามารถในการคิดวิเคราะห์ กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. *วารสารเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, *2*(6), 58-71.

Bursa, S., & Cengelci Kose, T. (2020). The effect of flipped classroom practices on students' academic achievement and responsibility levels in social studies course. *Turkish Online Journal of Distance Education*, *21*(4), 143-159. https://doi.org/10.17718/tojde.803390

Genç, G. & Aydın, Z. E. (2023). The effect of game integrated flipped classroom applications on primary school students' mathematics beliefs and motivation. *Journal of Teacher Education and Lifelong Learning*, *5*(2), 524-537.

İşçi, T. G., & Yazıcı, K. (2023). The effect of the use of the flipped learning model in the social studies course on the students' academic success and higher-order thinking skills. International e-Journal of Educational Studies, 7(13), 46-64.